

## Täysistunto

### Keskiviikko 16.11.2022 klo 13.59—19.02

#### 19. Hallituksen esitys eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 165/2022 vp  
Toimenpidealoite TPA 18/2019 vp  
Valiokunnan mietintö MmVM 14/2022 vp

##### *Ensimmäinen käsittely*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 14/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Äskeiseen tapaan valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalmari esittelee, olkaa hyvä.

##### *Keskustelu*

18.44 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvostettu puhemies! Sinänsä autoakin, että tämä ja kaksi seuraavaa lakia käsittelevät koko suomalaisen maatalouden tukijärjestelmää, noin 9,8 miljardin pakettia, ja meitä ei tämän enempää täällä ole. No, en ole siitä sillä tavalla pahoillani, koska katson sen luottamuksenosoitukseksi siitä, että näistä hallituksen esityksistä ja meidän valiokunnan yhteisestä tahtotilasta katsotaan, että ne eivät aiheuta keskustelua. Onneksi kaikki puolueet ovat nämä paketit hyväksyneet.

Nyt käsittelyssä on siis hallituksen esitys 165/22, hallituksen esitys eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi. Mietinnössä esitetään hyväksyttäväksi uudet lait Euroopan unionin suorista viljelijätuista ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi lakia maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista sekä lakia tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta.

Lakiehdotukset liittyvät EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen, ja niillä on tarkoitus toteuttaa pääasiassa Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategian suunnitelmaa vuosille 23—27.

Lakiehdotukset täydentävät EU:n lainsäädäntöä siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpano edellyttää kansallista säätelyä. Varsin pitkälle asiat on jo ratkaistu yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman yhteydessä, sillä suunnitelman hyväksymisestä tehty komission päätös sitoo Suomea. Ja tämä vaikutti myös siihen, että asetustason viilauksia, ohjeistuksia sinne puolelle vähän annoimme, mutta emme suoranaisesti sentyyppistä, joka pitäisi sinne strategiasuunnitelmaan suoraan muuttaa. Tukijärjestelmien keskeiset yksityiskohdat säädetäänkin valtioneuvoston asetuksella.

EU:n rahoittamia suoria viljelijätukia ovat perustulotuki, uudelleenjakotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki, ekojärjestelmätuki sekä tuotantosidonnaiset tuet kotieläintaloudelle ja

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2022 vp

kasvintuotannolle. Maaseudun kehittämisen korvauksia ovat ympäristösopimukseen tai -sitoumukseen perustuva ympäristökorvaus, luonnonhaittakorvaus, luonnonmukaisen tuotannon korvaus, eläinten hyvinvointikorvaus, ei-tuotannollisten investointien korvaus ja korvaus maatilojen neuvontapalveluihin.

Maatilan saamiin tukitasoihin ei yleisesti ole tulossa olennaisia muutoksia, mutta saman tukimäärän saavuttaminen edellyttää todennäköisesti enemmän ilmasto- ja ympäristötoimia.

Ensi vuoden alusta alkavan ohjelmakauden toteutus ei saa viivästyä, ja siksi valiokuntamme toimi tässä todella kiitettävän ripeästi. Hallinnon tulee tehdä kaikkensa, jotta tuet ja korvaukset saadaan haettavaksi ja niitä päästään maksamaan mahdollisimman pian. Lau-suimme tästä asiasta erittäin jyrkästi: ei voi olla mahdollista, että esitetty tukimaksatusai-kataulu tulisi jäämään sellaisenaan voimaan.

Valiokunta on ilmaissut voimakkaan huolensa esityksessä tarkoitettujen tukien mak-suaikataulun viivästymisestä nykyisestä. Pinta-alaperusteisten tukien osalta ongelmat liit-tyvät valiokunnan saaman selvityksen mukaan erityisesti tulevan ohjelmakauden hallinto- ja valvontajärjestelmään sekä tukiehtojen toteutumiseen Suomen oloissa. Eläinperusteis-ten tukien osalta maksun viivästymiseen vaikuttaa entistä kattavampi vaatimus niin sano-tun viitepäivän käyttämisestä. Tämä lisää rekisterin avulla tehtävää eläinlaskenta-ajojen määrää.

Tulevalla kaudella tarve maatilalla paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin vähenee. Pinta-alamonitorointijärjestelmällä seurataan sitä, vastaavatko hakemuksella ilmoitetulla alueel-la harjoitettava maataloustoiminta ja maatalouskäytännöt tukihakemuksessa esitettyjä tie-toja. Jos viranomainen käyttää valvonnassa paikkatiedon sisältäviä valokuvia tai miehittä-mättömiä ilma-aluksia, sen on huolehdittava siitä, ettei yksityiselämän suojaa tai muuta yk-sityisyyden suojaa loukata.

Arvoisa puhemies! Otimme myös kantaa moniin asetustason asioihin, ja kiitän kaikesta saamastamme palautteesta. Esimerkiksi oli vaarana, että asetuksissa määrättäisiin täysin maalaisjärjelle vieraita asioita, vaikkapa niin, että kun peltojen rajakorjauksia tehdään, poistetaan kiviraunioita tai valtaojia peruslohkojen väliltä, niin näistä olisi pitänyt tehdä uusia lohkoja, jotka olisi pitänyt laittaa pysyväksi nurmeksi ja niille olisi tullut ikuinen kyntökielto. Tämäntyyppisissä jutuissa ei ole mitään järkeä. Voitte ymmärtää, että jos siel-lä on joku lämpäre keskellä peltoa ja se pitäisi sitten suorakylvön menetelmin käydä uusi-massa nurmelta nurmelle, niin eipä siitä pellon rajakorjauksesta mitään hyötyä olisi. Tä-mäntyyppisiä esityksiä oli lukuisia, ja niitä kirjasimme parhaamme mukaan ja näin estim-me lainsäädäntöä tai asetustason säädäntöä, joka olisi elämälle vierasta ja vaikeuttaisi vil-jelyä. Olen erittäin tyytyväinen siihen, että valiokunta teki hyvää yhteistyötä tässä ja asia on mietinnön osalta saatu maaliin ja päästään tästä CAP-järjestelmästä sitten eteenpäin säätämään.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin, kiitoksia esittelypuheenvuorosta. — Ja edus-taja Kettunen.

**18.50 Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Täytyy edelleen kiittää valio-kunnan puheenjohtajaa, ja koko valiokuntaa, jälleen kerran ansiokkaasta mietinnöstä hal-lituksen esitykseen eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2022 vp

Niin kuin, puhemies, valiokunnan puheenjohtaja ansiokkaasti toi esille — ja valiokunnassakin on otettu tähän voimakkaasti kantaa — kyllä viljelijöille tulee maksaa ne tuet ja korvaukset asianmukaisesti, mieluummin vähän ennakkoon kuin vähän myöhemmin, ja se kyllä tuli tässä valiokunnan puheenjohtajan puheessa esille. Koska suomalainen viljelijä on tällä hetkellä todella tiukassa tilanteessa, todella tiukassa taloudellisessa tilanteessa ja jopa ahdingossa, niin kyllä tällä omalla puheenvuorollani haluan vielä myös muistuttaa siitä, että kun tässä nyt käydään tukipolitiikasta keskustelua, niin kyllä myös kaupan alan tulee tulla vastaan suomalaista viljelijää, että meidän suomalainen alkutuotanto on turvattu myös jatkossa ja sitä kautta huoltovarmuus turvattu kotimaisen ruokahuollon osalta.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja edustaja Kalmari.

**18.52 Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia keskustelusta. Juuri näin, että tukien pitää tulla riittävässä, kohtuullisessa ajassa, niin että maataloustuotanto voi jatkua. Esitetyn kaltainen Ruokaviraston näkemys siitä, miten tuet maksetaan, ei voi olla lopullinen.

Tässä CAPin esityksessä on haluttu myöskin ohjata tukia entistä enemmän ruoantuotantoon maisemanhoidon kustannuksella, ja mielestäni tämä on erittäin järkevä suunta, joka toisaalta on ollut erittäin vaikeasti toteutettavissa. Esimerkiksi aktiiviviljelijän määritelmä ei henkilökohtaisesta näkökulmastani ole riittävä ohjaamaan tukia ruoantuotantoon, mutta koska se oli nyt sitten asia, joka olisi sinne komission strategiasuunnitelmaan pitänyt liittää, niin totesimme, että sen aika ei ole nyt, vaan vaadimme tästä asiasta vielä sitten selvitystä, mikäli näyttää, että tarvetta tulee. Sen sijaan tämmöinen tavanomainen viljelykäytäntö, mistä asetustasolla sitten määrätään, on haluttu nostaa keskiöön. Kotieläinpuolella on ollut jo valmiiksi pohdintaa, että ajatellaan, että tavanomaisella tuotannolla on pyrkimyksenä tuottaa ruokaa, että myytäviä tuotteita, myyntituloja kotieläinten myynnistä tai kotieläintuotteitten myynnistä tulisi tulla, mutta kasvipuolella ei tämäntyyppistä kirjausta ollut, ja valiokunta halusi nostaa senkin asian ehdottomana, sillä se, että tukia ohjautuisi laajamittaisemmin siihen, että vain heinää niitetään alas, ei mielestäni ole tämän yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta järkevää, vaikka viljelijällä toki tulee olla vapaus toimia niin kuin haluaa. Mutta kun yhteiskunnan tukia ohjataan, mielestäni kyllä ne täytyy ohjata siihen, mistä on meille kaikille huoltovarmuuden kannalta hyötyä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 165/2022 vp sisältyvien 1.-4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.